

**Зауваження та пропозиції Одеського державного екологічного університету
щодо проекту Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти**

Проект Положення	Пропозиція та зауваження
ЗАГАЛЬНІ ЗАУВАЖЕННЯ	
1. Не зважаючи на те, що в проекті (п.1.6) визначається, що «акредитація проводиться відповідно до Закону «Про вищу освіту»...», в проекті Положення є випадки «розширеного» трактування вимог Закону України «Про вищу освіту» (далі – Закон), що суперечать нормам Закону. Так: 1.1. пункт 2 розд. 1 Проекту: - в проекті замість «оцінювання освітньої програми», як це сформульовано у ст.1 Закону вводиться поняття «оцінювання якості освітньої програми», але визначення що це таке «якість освітньої програми» не наводиться, хоча це поняття є центральним в проекті положення; - в Законі дається вичерпний перелік позицій, що повинні оцінюватися, а проекті – вводиться слово «включаючи», тобто можуть оцінюватися й інші напрями діяльності ЗВО; - в проекті до визначення акредитації освітньої програми, встановленої в Законі, додається, що оцінювання проводиться «відповідно до встановлених критеріїв», які вводяться у самому проекті 1.2. пункт 7 розд. 1 Проекту: - в проекті встановлюється, що «Акредитація освітніх програм проводиться за спеціальністю з урахуванням вимог до інших складових цих програм», що суперечить визначення освітньої програми, яке наведено у ст. Закону 1.3. пункт 4 розд. 3 Проекту - в проекті встановлюється, що заклад вищої освіти, який бажає акредитувати освітню програму, має подавати до НАЗЯВО «звіт про самооцінювання освітньої програми (освітніх програм) відповідно до Критеріїв та документи, що підтверджують наведені у ньому відомості», що суперечить вимогам пункту 1 ст. 25 Закону, згідно якої ЗВО має подати «<i>документи, що підтверджують відповідність його освітньої діяльності стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю</i>» 1.4. У супереч вимогам п.2 ст.25 Закону, яка встановлює граничний строк прийняття рішення про акредитацію чи відмову в акредитації відповідної освітньої програми (два місяця з дня подання заяви), проект не містить цього часового обмеження прийняття рішення. 2. При описі критеріїв оцінювання освітніх програм проект Положення, по-перше, містить дуже багато визначень, які, мають розмитий сенс, наприклад: - «Освітня програма має чітко сформульовані цілі...» (критерій 1) - «Освітня програма має чітку структуру...» (критерій 2) - «Умови прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими...., сприяють досягненню...» (критерій 3) - «Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у програмі цілей ...» (критерій 4) - «Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими...» (критерій 5) і так далі по-друге, пропонує (пункт 5 проекту), що «<i>застосування Критеріїв відбувається у відповідності до методичних рекомендацій, які затверджуються Національним агентством</i>», які зараз невідомі, що також може породжувати суб'єктивність процедури оцінювання експертами.	

3. В проекті Положення використовуються терміни, які не мають ані законодавчого, ані нормативного визначення, і тому можуть також породжувати суб'єктивність процедури оцінювання експертами. Наприклад:
- «...відповідний інституційний, галузевий та регіональний **контексти...**» (критерій 1);
  - «**освітні компоненти**, включені до освітньої програми...» (критерій 2);
  - «практика **академічної підтримки** здобувачів освіти» (критерій 4);
  - «...**менторство, коучинг...**» (критерій 7);
  - «На всіх рівнях управління програмою забезпечується **лідерство...**» (критерій 7);
  - «В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована **культура якості**» (критерій 8)

ЗАУВАЖЕННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ДО ОКРЕМИХ ПУНКТІВ

Проект Положення	Пропозиція та зауваження
1. Критерій 1. Пункт 1.5 Проектування освітньої програми – це визначення її змісту та засобів, за якими будуть досягнуті сформульовані цілі у відповідності з стандартами вищої освіти та потребам стейкхолдерів. Освітня програма проектується згідно з тенденціями розвитку відповідної спеціальності (спеціалізації), потребами наукових досліджень та ринку праці, вимогами чинного законодавства, а також прийнятими відповідно до нього локальними нормативними актами закладу вищої освіти.	Виключити цей пункт повністю, так як він надає визначення терміну «<i>проектуювання освітньої програми</i>», але <u>не є критерієм</u>, за яким проводиться оцінювання освітньої програми. Крім того, введення таких визначень чи є повноваженнями НАЗЯВО, чи це повноваження МОН України? Стаття 18 Закону не надає цих повноважень НАЗЯВО
2. Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	Дуже дивно, що в критерії, які стосується структури та змісту освітньої програми ВЗАГАЛІ не згадується <u>стандарт вищої освіти з даної спеціальності</u>. Тому, вважаємо за необхідне переробити цей критерій повністю з метою приведення його у відповідність до визначення структури та змісту стандарту вищої освіти
3. Критерій 3. Пункт 3.2 Умови прийому на навчання за освітньою програмою та вимоги до вступників сприяють досягненню заявлених у програмі цілей	Не зрозуміло, за допомогою яких методик експерти мають оцінювати виконання цього пункту? Пункт потребує суттєвого уточнення та доопрацювання
4. Критерій 6. Пункт 6.1 Кількість, рівень професійної та академічної кваліфікації викладачів та інших працівників, що забезпечують належний рівень навчальних курсів та реалізацію освітньої програми, є достатніми	1) у проекті не використовується законодавчо визначений термін «науково-педагогічні працівники» та «педагогічні працівники» закладів вищої освіти, замість яких чомусь використовується термін «викладачі». 2) що мають на увазі автори проекту щодо «рівня професійної та академічної кваліфікації інших працівників»? 3) звідки експерти мають брати критерій «достатності»? Якщо з Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, то чому це безпосередньо не вписати в проект!

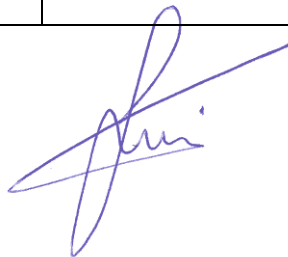
5. Критерій 6. Пункт 6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації програми	Процедури конкурсного добору науково-педагогічних кадрів регламентуються МОН у Рекомендаціях щодо проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) (наказ МОН від 5.10.2015р. № 1005) та
6. Критерій 7. Пункт 7.1 Інфраструктура, обладнання та навчально-методичне забезпечення є достатнім для реалізації освітньої програми, досягнення заявлених у ній цілей та очікуваних результатів навчання (у тому числі для індивідуального навчання та самостійної роботи).	Звідки експерти мають брати критерій «достатності»? Якщо з Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, то чому це безпосередньо не вписати в проєкті!
7. Критерій 7. Пункт 7.3 Заклад вищої освіти має достатні фінансові та матеріально-технічні ресурси для реалізації програми <u>упродовж усього періоду акредитації</u>	За якою процедурою або методикою експерти мають оцінювати цей показник і чи будуть вони достатньо кваліфікованими для аналізу фінансових документів ЗВО? Тому, поки така методика не розроблена або не презентована вводити цей показник недоцільно
8. Критерій 8.	Назва критерію <i>«Забезпечення якості освітньої програми»</i> є невдалою, так як за визначенням ВСІ критерії відносяться до забезпечення якості освітньої програми, а не тільки восьмий!
9. Критерій 8. Пункт 8.9 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє підтримці якості та постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.	Не зрозуміло, за допомогою яких методик експерти мають оцінювати виконання цього пункту? Пункт потребує суттєвого уточнення та доопрацювання
10. 14. Рішення про акредитацію 3 рівня приймається в тому разі, коли освітня програма частково відповідає всім визначеним критеріям. 15. Рішення про відмову в акредитації з висловленням зауважень, що можуть бути усунуті в короткий термін приймається у разі встановлення невідповідності освітньої програми не більше як двом визначеним Критеріям за умови, що ці невідповідності можуть бути усунені в короткий термін. ...17. Рішення про відмову в акредитації приймається у разі: 1) встановлення невідповідності освітньої програми хоча б одному з визначених Критеріїв	Не зрозуміло, за якими параметрами: - <u>акредитація 3 рівня</u> відрізняється від <u>відмови від акредитації з висловленням зауважень, що можуть бути усунуті в короткий термін</u>? - <u>відмова про акредитацію з висловленням зауважень</u> (п. 15) відрізняється від <u>відмови від акредитації</u> (п.17.1)? У першому (з <i>можливістю виправлення</i>) випадку допускається невідповідність по <u>двох</u> критеріях, а у другому (<i>беззаперечно</i>) – лише по <u>одному</u> критерію!

11. 24. Для забезпечення відкритості та прозорості акредитаційного процесу:
24.1. на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти публікуються:
...
2) рішення про акредитацію або відмову в акредитації освітньої програми (освітніх програм), **експертний висновок відповідної галузевої експертної ради**, звіт експертної групи, що оприлюднюється упродовж 10 робочих днів після прийняття рішення Національним агентством;

Але ніде в проекті не йшла мова про те, що експертний висновок ГЕР надається закладу вищої освіти та у які строки.

Тому як можна вимагати від ЗВО оприлюднювати документи, які йому за проектом не надаються взагалі?

Ректор ОДЕКУ

С.М. Степаненко